

Izložbe Etnografskoga muzeja u Zagrebu 2006. – 2007.

Tijekom 2006. i 2007. Etnografski muzej u Zagrebu predstavio se posjetiteljima predmetima iz svog fundusa i gostujućim izložbama koje su obuhvatile nacionalnu, europsku i izvaneuropsku građu.

Prikupljano znanje o predmetima i određenim temama prenosili smo promatraču na različite načine, ne samo izlošcima i njihovim posrednim i neposrednim značenjima, već i tumačenjem simbola koji predstavljaju određene fenomene. Građu smo predstavili kroz povijesne, etnološke, sociološke i kulturološke vidove.

Živimo u vremenu kada je razmjena informacija i znanja i u urbanoj i u ruralnoj kulturi vrlo dinamična i nužno je određene teme interpretirati ne samo stručno i znanstveno, već ih postaviti i u kontekst suvremenih mijena. Stoga je muzejskim izložbama baština problematizirana u interakciji s tradicijskom i suvremenom pojavnosti.

I protekle godine Muzej je nastavio s prikazivanjem tzv. duhovne tradicije, kao dijela kulturne baštine čija je pokretljivost, pa time i mogućnost asimilacije odnosno zatiranja, uočljiva. Izložbama pokušavamo održavati još postojeću živu izvornu tradiciju i na taj je način nastojimo sačuvati u individualnom i kolektivnom sjećanju.

Muzej se, osim prikazivanja već uobičajenih tema običaja, pozabavio temom glazbe i glazbala ne samo kao fizičkim i duhovnim predmetima, već i kao simbolom identiteta.

Tema hrane i prehrane prikazana je na izložbi i kroz nekoliko pristupa i u nekoliko poglavlja.

Uz izložbe u 2006. godini održano je četrdeset i sedam pedagoških radionica, dok su tijekom 2007. godine održane šezdeset i dvije edukativne radionice.

2006.

KOJE DOBRE ŠUZE – šetnja kroz povijest obuće, 16.2.– 4.6.2006.

Izložbom je predstavljen razvoj obuće, od pretpovijesti do danas. Osim namjene, pojašnjeni su kulturološki, gospodarski i politički čimbenici koji su utjecali na razvoj obuće na određenim prostorima i u određenim razdobljima.

Autorice: mr. sc. Aida Brenko, Vesna Zorić, više kustosice

Stručni suradnici: mr. sc. Nadja Maglica, viša kustosica

mr. sc. Zlatko Mileusnić, viši kustos

Izložbu su pratile pedagoške radionice u kojoj su djeca predškolskog uzrasta crtala i izrađivala obuću. Ukupno je održano deset radionica.

TAMBURICA – simbol hrvatskog identiteta ?, 20.4.– 18.5.2006.

Izložba se održavala u okviru muzejsko-edukativne nagradne igre Zvuk ... ton ... glas, postavljene povodom Međunarodnog dana muzeja. Izložba je propitivala tamburicu kroz povijest i sadašnjost kao glazbalo i kao simbol hrvatskoga identiteta.

Izložbu je pratio film o tamburici iz Kutereva – Kuterevska dangubica.

Prikaz je upotpunjen glazbom, od tradicijske do suvremene etno-glazbe. Prikazane su i mrežne stranice na temu etno-glazbene scene u Hrvatskoj.

Autorica: mr. sc. Zvezdana Antoš, viša kustosica

SVIJET HRANE U HRVATSKOJ, 21.12.2006.–2.9.2007.

Izložba je pripremljena u suradnji s Institutom za etnologiju i folkloristiku, a obuhvatila je povijest prehrane, hrvatsku tradicijsku kuhinju, specifičnosti regionalnih kuhinjama, te običaje i načine pripremanja hrane.

U okviru ove izložbe, bila je postavljena i posebna izložba kuharica i recepata, koje većinom pripadaju zbirci pisanih kuharica zagrebačkog ugostitelja Zlatka Puntijara. Ta je izložba otvorena 26.1.2007. u sklopu manifestacije „Noć muzeja“.

Autorice: Mirjana Randić, muzejska savjetnica

dr. sc. Nives Rittig-Beljak, znanstvena savjetnica

Izložbe u gostima, suradnja:

POSUDE, 3.– 23.3.2006.

Manja izložba keramičkog posuđa, s ukupno jedanaest predmeta, bila je postavljena u *Galeriji Mala*.

Autorica: Mirjana Randić, muzejska savjetnica

ETNOGRAFSKA SLIKOVNICA – izložba igračaka, 1.– 15.3.2006.

Pedagoški odjel Muzeja svake godine postavlja manje izložbe vezane uz izobrazbu djece, približavajući djeci način života na selu.

Izloženo je četrdeset igračaka u Knjižnici „A. Cesarec“.

Autorica: mr. sc. Željka Jelavić, viša kustosica

SVIRALICE IZ LAZA, 10.4.–23.5.2006.

Izložba muzejskih svirala bila je postavljena u Muzeju Prigorja Sesvete. Bilo je izloženo devetnaest raznovrsnih svirala.

Autorica: Mirjana Randić, muzejska savjetnica

VODA – PLAVO ZLATO, Pazin, 19.4.– 25.10.2006.

Izložba je, u nešto manjem opsegu od one koja je bila postavljena u Etnografskom muzeju u Zagrebu, bila postavljena u Etnografskom muzeju Istre u Pazinu.

Izloženo je osamdeset predmeta i četrdeset i pet fotografija.

Autorice: mr. sc. Aida Brenko, viša kustosica

Mirjana Randić, muzejska savjetnica

HRVATSKE NARODNE NOŠNJE, Italija, 10.7.– 20.10.2006.

Izložba je bila postavljena u Museo Etnografico „Palazzo Veneziano“, Malborghetto, Italija, u sklopu projekta koji je sufinancirala europska fundacija pri Community Initiative INTERREG III Adriatic Crossborder.

Talijanskim posjetiteljima predstavljena su sto dvadeset i dva predmeta vezana uz odijevanje i kićenje.

Autorica: Vesna Zorić, viša kustosica

IZLOŽBA FOTOGRAFIJA, uz 40. obljetnicu Međunarodne smotre folkora, 19.7.– 23.7.2006.

U sklopu Smotre, u prostorima Klovićevih dvora, bila je postavljena izložba fotografija koje su kronološki prikazale kontinuitet te manifestacije u proteklih četrdeset godina.

Izbor fotografija: mr. sc. Zvezdana Antoš, viša kustosica

GLAZBA I IDENTITET, Berlin, 26.8.– 29.9.2006.

U sklopu Dana hrvatske kulture u Muzeju europskih kultura u Berlinu Etnografski muzej postavio je izložbu *Glazba i identiteti*, koja je bila otvorena u okviru manifestacije “Duge noći berlinskih muzeja”.

Izložbom su predstavljena tradicijska glazbala iz fundusa Etnografskog muzeja kao sastavni dio tradicijskoga glazbovanja, a koja ujedno predstavljaju simbole hrvatskoga identiteta ili ga problematiziraju. Izložba je ispričala priču o bogatoj povijesti i nacionalnoj vrijednosti glazbala kao izrazu regionalnih i lokalnih identiteta, o znanstvenim interpretacijama tamburice i glazbe, te o načinima suvremene uporabe instrumenta kao suvenira i kao dijela organiziranih oblika zabave suvremenog društva (etno-glazba).

Izložbu je pratio film *Kuterevska dangubica* koji se, između ostalog, pozabavio i zvukom tamburice kao segmentom duhovne baštine.

Prikaz je upotpunjen glazbom, od tradicijske do suvremene etno-glazbe.

Također su prikazane mrežne stranice današnje etno-glazbene scene u Hrvatskoj.

Autorica: mr. sc. Zvezdana Antoš, viša kustosica

Izložbu je pratila i izložba fotografija Ive Pervana pod nazivom *Boje Hrvatske*.

Tijekom izložbe održane su radionice, predavanja, koncerti i promocije na kojima su glazbu i glazbene identitete predstavili stručnjaci iz Hrvatske i Njemačke.

31. MOSTRA DEI 100 PRESEPI, Rim, 23.11.2006.– 7.1.2007.

Već tradicionalno, Etnografski se muzej predstavio muzejskim jaslicama na izložbi u Sale del Bramante, na Piazza del popolo.

Autor: Josip Barlek, viši kustos

PRESEPI POPOLARI CROATI, Italija, 2.12.2006.– 7.1.2007.

U sklopu izložbe *Presepi Napolitani* (Napuljske jasllice), u organizaciji Udruge prijatelja božićnih jasllica iz Citta di Castelo, Muzej se, sudjelujući prvi puta na toj manifestaciji, predstavio s dvadeset i dva predmeta božićnih jasllica.

Autor: Josip Barlek, viši kustos

Gostujuće izložbe:

JAPANSKE LUTKE, 23.2.– 2.4.2006.

U suradnji s Ministarstvom vanjskih poslova RH bila je postavljena izložba lutaka u tradicionalnim japanskim nošnjama. Izložba se već nekoliko godina postavlja uvijek s novim lutkama.

U suradnji s Veleposlanstvom Japana uz izložbu su održana dva događanja: *Dan djevojčica* (hina matsuri) i *Dan dječaka* (tango no sekku).

STOLICE IZ FINSKE, 27.4.– 9.7.2006.

U suradnji s Veleposlanstvom Finske, Finski muzej obrta (Suomen käsityön museo) izložio je moderno dizajnirane drvene stolce poznatih finskih dizajnera i stolce arhetipskih oblika nepoznatih autora.

Autorice: Mikko Oikari i Anne Saarikoski, kustosice

MOJA AFRIKA, 7.11.2006.– 14.1.2007.

Izložba je predstavila dio zbirke etnografskih predmeta koje je, radeći u Africi kao liječnica, sakupljala dr. Katarina Carić. Bilo je izloženo dvjesto i osamdeset predmeta tradicijskih kultura zapadne i središnje Afrike.

Autor: Damodar Frlan, viši kustos

Izložbu je popratilo sedam glazbenih radionica pod nazivom “Ritmovi Afrike”, a vođio ih je Sam Bushara.

Uz glazbene radionice održano je i trinaest likovnih radionica.

2007.

SVIJET HRANE U HRVATSKOJ, 21.12.2006.– 2.9.2007.

U sklopu ove izložbe, 26.1.2007., postavljena je i izložba kuharica i recepata, koje većinom pripadaju zbirci pisanih kuharica zagrebačkog ugostitelja Zlatka Puntijara. Ta je izložba otvorena 26.1.2007. u sklopu manifestacije „Noć muzeja“.

Autorice: Mirjana Randić, muzejska savjetnica

dr. sc. Nives Rittig-Beljak, znanstvena savjetnica

Također je bila postavljena i izložba „Uskrs u Ukrajini“ koju su priredile Ukrajinke okupljene oko grko-katoličke župe Sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu. Izložba je trajala od 30.3. do 15.4.2007. Manifestacijom „Okusi Ukrajine“, održanom 30.3.2007. prikazana je ponuda tipičnih uskrsnih jela.

Vezano uz izložbu, organiziran je znanstveno-stručni skup (okrugli stol) pod nazivom „Vizualizacija hrane u muzeju“. Skup je organiziran u suradnji s Institutom za etnologiju i folkloristiku, a održan je 26.- 27.3.2007.

Također je organiziran i znanstveno-stručni skup pod nazivom „Turist za stolom, tradicionalna ishodišta gostoljublja“. Skup je organiziran u suradnji s Institutom za etnologiju i folkloristiku, a održan je 23.- 24.4.2007.

Ujedno je predstavljen i Zbornik „Mediterranean Food. Concepts and Trends“, koji je izdao Institut za etnologiju i folkloristiku u suradnji s Etnografskim muzejom.

U organizaciji Etnografskog muzeja i Makronove, u prostorijama Makronove održana je radionica pripreme zdrave hrane povezane s američkom i hrvatskom tradicijom, pod nazivom „Tri sestre“. Radionica je održana 30.8.2007., kao završna manifestacija uz izložbu.

Izložbu su pratile pedagoške radionice. Za djecu školskog uzrasta 19.5.2007. održana je radionica *Kulinarske tradicije Nijemaca u Hrvatskoj* koju je vodila Đurđa Seeber.

ČUDESNI SVIJET ANĐELA, 2.10.2007.–29.2.2008.

Izložba je ostvarena u suradnji s brojnim muzejima, riznicama, galerijama, samostanima, župnim uredima, vlasnicima privatnih zbirki i vlasnicima umjetničkih djela, povezanih s temom prikaza anđela. Anđeli su prikazani kroz umjetnička ostvarenja –

skulpturom, slikom, uporabnim tekstilom i dekorativnim eksponatima profanog karaktera, u vremenskom i geografskom slijedu. Preko devedeset umjetnika predstavilo je svoja djela koja svjedoče tu vrstu duhovnosti. Naglasak izložbe bio je na prikazivanju anđela kroz vid pučke pobožnosti – *dobar anđeo – anđeo čuvar*.

Autor: Josip Barlek, viši kustos

Likovni postav: Latica Ivanišević, scenografkinja

Uz izložbu je do kraja 2007. održano dvadeset i devet pedagoških radionica.

Gostujuće izložbe, suradnja:

ANĐELI BEZ GRANICA, izložba fotografija Ive Pervana, 9.- 28.10.2007.

Vezano uz izložbu o anđelima, svojim viđenjem iste teme predstavio se fotograf Ivo Pervan izloživši ukupno pedeset i tri fotografije.

Izbor fotografija: Ivo Pervan, Marija Živković, kustosica

ZEMLJA PTICE SUNCA, 8.11.– 2.12.2007.

Izložba, postavljena u suradnji s Finskim muzejom obrta, prikazala je uporabni tekstil iz Indonezije, osobito tradicionalne tkanine i odijevanje na otocima Javi, Sumatri, Lomboku i Sumbi kroz svakodnevnu i svečanu odjeću.

Prikazan je način tkanja i bojenja tkanine, te pribor koji se koristi pri ručnoj izradi batika.

Izložbu su pratili i predmeti izrađeni od keramike i pletene košare. Ukupno su bila izložena sto šezdeset i dva predmeta.

Autorica i likovni postav: Irmeli Suviola

SLAVA BOGU ... simboli Božića u tradicijskoj kulturi Slovačke, 13.12.2007.– 13.1.2008.

Izložba Slovačkoga nacionalnog etnografskog muzeja iz Martina prikazala je stare božićne običaje tog kraja. Obuhvatila je jaslice, slike na staklu vezane uz temu porođenja i kipove, ukupno tristo i četrnaest predmeta.

Autorice: dr. sc. Eva Pančuhova

dr. sc. Marta Pastierikova

Izložbu su pratile pedagoške radionice.

Izložbe u gostima:

ČIPKARSTVO U HRVATSKOJ, Pariz, 1.2.– 1.3.2007.

U palači UNESCO-a u Parizu, u organizaciji Ministarstva kulture RH, bila je postavljena izložba čipke koja je obuhvatila sedamdeset i šest predmeta iz Lepoglave, Hvara i Paga.

Autorica: Nerina Eckhel, kustosica